

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16235842
Konu : Soru Önergeleri (7/20335-7/21423)

7/20335 GK66
7/21423 GK81

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 18.12.2024 tarihli ve 1550133 sayılı yazınız.
b) 09.01.2025 tarihli ve 1561809 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİŞİ ERSEVER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/20335 ve 7/21423 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/20335 Cevap Metni (1 Sayfa)
- 2 - 7/21423 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: E85F4466-F8A4-4CFE-9710-655602C38E3B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER'e Ait 7/21423 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız koordinesinde çocuk haklarının etkin bir şekilde uygulanması ve koordinasyonunun sağlanması için “2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve 2023 yılı Nisan ayında yürürlüğe konulmuştur. Belge doğrultusunda çocuklarımızın her türlü dijital risklerden, maruz kalabilecekleri zararlı içeriklerden korunmasına ilişkin somut stratejik amaç, hedef ve eylemler düzenlenmiştir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız 2024-2028 Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında yer alan “Dijitalleşme Sürecinde Ailenin Desteklenmesi” başlığı kapsamında medya ve teknolojinin bilinçli kullanımının teşvik edilmesi ve dijital bağımlılıkların azaltılması, aile dostu medya yapımları ile dijital içeriklerin ve bunlara erişiminin artırılması, medya ve dijital mecralarda aile ve aile değerlerinin korunması hedefleri öncelikli olarak belirlenmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında;

- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşılabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde “Sosyal Medya Çalışma Grubu” oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kaldığı internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir.
- 0-6 yaş aralığındaki çocukların bilişim teknolojileriyle uygun şekilde tanıştırılması ve dijital risklerden korunması amacıyla Bakanlığımızdan açılış izni alan özel kreş ve gündüz bakımevinde hizmet alan ebeveynler ile kreş ve gündüz bakımevi çalışanlarına “Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı” başlıklı farkındalık eğitimleri verilmektedir.
- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY) isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlardaki çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.
- 0-18 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere uygun içerikli kitap seçimi konusunda rehberlik edilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenmekte ve uygun içerikli kitap

listesi oluşturulmaktadır. Oluşturulan liste Bakanlığımızın resmi sayfasında yayınlanmaktadır.

- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023 ve 2024 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan “*Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir.*” tedbiri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin arttırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla “Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı” hazırlanmaktadır. Bu doğrultuda eğitim programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; “*İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler*”, “*Ebeveynlik*”, “*Gelişim*”, “*Duyarlı Bakım*”, “*Pozitif Disiplin*”, “*Günlük Rutinler*”, “*Dijital Ebeveynlik*”, “*Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma*” başlıklı modüllerden oluşmaktadır. Bununla birlikte programın 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar başlatılmış olup ilgili modüllerde ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı, iletişim vb. konular da programa dahil edilecektir.
- Ebeveynlerin gerçek oyun ve oyuncakların önemi konusunda farkındalıklarının artırılması ile oyun seçiminde ebeveynlere rehberlik sağlanması; kitapların çocukların gelişimi için önemi konusunda farkındalık sağlanması, oyunla ve kitapla doğru ve etkili zaman geçirilmesi teşvik edilerek dijital bağımlılığa karşı da koruyucu bir faktör oluşturulması amacıyla Oyuncak ve Kitap Seçiminde Ebeveyn Rehberi hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında her ilde Vali başkanlığında Çocuk Koruma İl Koordinasyonları periyodik olarak toplanarak çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.
- 2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda yer alan “*Bilgi Teknolojilerine Erişim ve Güvenli İnternet Kullanımı Stratejik Amacı*” altında toplam 9 alt faaliyet ve “*Aile ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı*” altında toplam 1 alt faaliyet ile çocukların dijital ortamda istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmektedir. Bu eylem planına ek olarak davranışsal bağımlılıkların önlenmesine yönelik çalışmalar, Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde yürütülmektedir.
- Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında yer alan “*Bilinçli Medya Kullanımı*”, “*Medyayı Tanımak*”, “*Medyayı Kavramak*” ve “*Aile ve İnternet*” adlı 4 ayrı modül kapsamında eğitimler sürdürülmektedir.
- Bakanlığımız ile Yeşilay işbirliğinde Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) eğitimleri kapsamında madde, alkol, tütün, kumar bağımlılığının yanı sıra dijital bağımlılıkla mücadele çalışmaları kapsamında da farkındalık eğitimleri gerçekleştirilmektedir.
- Son yıllarda aile değerlerinin önemini vurgulayabilmek, medya ile dijital ortamların bu alandaki etkisi hakkında gerekli farkındalığı oluşturabilmek ve neticede ailenin korunmasını desteklemek amacıyla ilgili tarafların katılımı ve iş birliği ile çeşitli

çalıştaylar da hayata geçirilmiştir. Bu bağlamda son olarak 2024 yılında “Dijital Bağımlılık ve Aile” konulu çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda, bu konu uzmanlar, yetişkinler ve çocuklar olmak üzere 3 ana masada değerlendirilmiştir.

- 2024-2028 Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı’nda, “*Dijitalleşme Sürecinde Ailenin Desteklenmesi*” 5 temel amaçtan biri olarak ele alınmıştır. Bu amaçların altında;
 - Medya ve teknolojinin bilinçli kullanımının teşvik edilmesi ve dijital bağımlılıkların azaltılması,
 - Aile dostu medya yapımları ile dijital içeriklerin ve bunlara erişiminin artırılması,
 - Medya ve dijital mecralarda aile ve aile değerlerinin korunmasıolmak üzere 3 temel stratejik hedef ve 17 faaliyet bulunmaktadır.
- Türkiye’de Medya ve Dijital Ortamların Aile Üzerindeki Etkisi Araştırması ile de ailelerin medya ve dijital ortamlardan nasıl etkilendiği (olumlu ve olumsuz yönleri), toplumun algısı, beklentileri ve kullanım eğilimlerindeki değişimin ölçülmesi ve bununla birlikte medya profesyonellerinin konuya ilişkin bakış açıları ile görüş ve önerilerinin alınması hedeflenmiştir.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır.

Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmayla yer olmadığına karar verilmesi halinde ise Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Öte yandan Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz tarafından, dijital platformlarda yayınlanan ve çocukların psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen, çocuklara zararlı, korkutucu ve kaygı verici bulunan içeriklere ilişkin çocukların korunmasına yönelik söz konusu içeriklerin kaldırılması gerektiği hususunda rapor hazırlanmakta ve neticesinde Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünce, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun’un “Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi” başlıklı 8/A maddesi uyarınca Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğinden söz konusu içerikler hakkında içeriğin çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi talep edilmektedir. Talebin reddedilmesi halinde ise itiraz yoluna gidilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal istatistiklerimiz <https://www.aile.gov.tr/sghd/istatistik-sayfaları/aylik-istatistik-bulteni/> internet adresinde ve Bakanlığımız sosyal medya hesaplarında yer almaktadır.